Schriftelijke vragen artikel 45 – thuisonderwijs en onzekerheid bij gezinnen
ChristenUnie – Jacob Raap

Op 21 april 2026 heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan over artikel 5 onder b van de Leerplichtwet. Eerder heeft Volt hierover vragen gesteld, vooral gericht op de gevolgen van deze uitspraak voor het recht op onderwijs van Zwolse kinderen en de toepassing van de vrijstellingsgrond.

De ChristenUnie wil aanvullend aandacht vragen voor de positie van gezinnen die al langere tijd vanuit godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging thuisonderwijs geven. Voor hen is sinds de uitspraak veel onzekerheid ontstaan.

De ChristenUnie heeft gesproken met een Zwols gezin dat zijn gezinsleven, onderwijs en dagelijkse organisatie hier al jarenlang op heeft ingericht. Inmiddels heeft de gemeente betrokken gezinnen nader geïnformeerd en gesprekken aangeboden. Dat waarderen wij. Tegelijkertijd blijven er vragen over de gevolgen voor deze gezinnen, de ruimte voor maatwerk en hun positie op langere termijn.

De ChristenUnie heeft daarom de volgende vragen:

1. Het college geeft aan oog te hebben voor de impact van de recente ontwikkelingen op betrokken gezinnen. Heeft het college inmiddels zicht op wat deze onzekerheid concreet betekent voor ouders en kinderen die al langere tijd thuisonderwijs ontvangen, en kan het dit beeld met de raad delen?

2. Welke informatie en formele correspondentie hebben deze gezinnen sinds de uitspraak van de Hoge Raad van de gemeente ontvangen? Kan het college deze communicatie met de raad delen? Kan het daarbij ook toelichten waarom reacties dit jaar aangetekend zijn verzonden en of dit afwijkt van de werkwijze in voorgaande jaren?

3. Maakt het college in zijn aanpak onderscheid tussen nieuwe beroepen op artikel 5 onder b en gezinnen die al langere tijd van deze vrijstelling gebruikmaken? Zo ja, welke betekenis heeft dit onderscheid voor de gesprekken en eventuele vervolgstappen?

4. Het college biedt gezinnen gesprekken aan ter ondersteuning bij een eventuele zoektocht naar en instroom op een school. Worden in die gesprekken ook de mogelijke gevolgen van zo'n overgang voor de ontwikkeling van het kind, de bestaande onderwijspraktijk en de opgebouwde sociale verbanden nadrukkelijk meegewogen?

5. Hoe kijkt het college in deze kwestie naar de verhouding tussen de verantwoordelijkheid van ouders voor de opvoeding en vorming van hun kinderen en de verantwoordelijkheid van de overheid om toe te zien op de naleving van de Leerplichtwet? Welk uitgangspunt hanteert het college daarbij ten aanzien van vertrouwen in ouders, in het bijzonder bij gezinnen die al jarenlang aantoonbaar verantwoordelijkheid nemen voor het onderwijs aan hun kinderen?

6. Hoe zorgt het college ervoor dat in het contact met deze gezinnen recht wordt gedaan aan de verantwoordelijkheid van ouders en aan de vrijheid van godsdienst en geweten, en dat eventueel overheidsingrijpen proportioneel en zorgvuldig plaatsvindt?

7. De gemeente heeft aangegeven dat kinderen in schooljaar 2026-2027 zo spoedig mogelijk op een school moeten worden ingeschreven. Welke ruimte bestaat er voor maatwerk wanneer onmiddellijke instroom voor het betreffende kind ingrijpende gevolgen heeft? En welke duidelijkheid kan het college geven over de termijn en het proces dat daarbij wordt gehanteerd?

8. Hoe informeert het college ouders over hun rechtspositie wanneer zij het niet eens zijn met de uitleg of handelwijze van de gemeente? Wordt daarbij duidelijk gemaakt welke rechtsmogelijkheden voor hen openstaan en op welk moment daarvan gebruik kan worden gemaakt?

9. Kan het college toezeggen dat vóór eventuele stappen richting handhaving persoonlijk overleg met het betreffende gezin plaatsvindt, waarbij de individuele situatie, het belang van het kind en de mogelijkheid van maatwerk centraal staan? En is het college bereid de raad te informeren voordat voor bestaande Zwolse gezinnen stappen worden gezet die ingrijpende gevolgen hebben voor hun huidige vorm van onderwijs?